

Različni obrazi slovenske privatizacije

TV SLOVENIJA 1, 6.10.2013, DNEVNIK, 19:04

MANICA J. AMBROŽIČ: V naslednjih minutah pa o različnih obrazih slovenske privatizacije. Se še spomnite lastninskih certifikatov, s katerimi je država leta 1993 začela deliti družbeno premoženje? Dve desetletji sta že minili od tega. Nekateri, ki jim je po dolge čakanje v vrstah certifikat uspelo vložiti v kakšno uspešno podjetje so bili seveda zadovoljni, mnogi pa so ostali praznih rok.

VLASTA TIFENGRABER: Z mislijo, kako si bodo kupili nov avtomobil, popravili dotrajano streho hiše so mnogi pred 20 leti strpno čakali v dolgih vrstah, da bi Certifikat vložili v katero od uspešnih podjetij in nato delnice z dobičkom pridali.

EDO PIRKMAJER (nekdanji državni sekretar za privatizacijo): Te delnice so potem postale plen tistih, ki so imeli pač drugačne, pogosti tudi zelo špekulativne namene s tem in potem smo prišli do stanja, v katerem smo danes.

TIFENGRABER: Gre seveda za pooblaščenke investicijske družbe ali PID-e, v katerih je pristalo kar 62 odstotkov izdanih certifikatov, vrednih 8 milijard takratnih nemških mark. Vso državljanji smo namreč prejeli certifikate, vredne od 400 do 1.700 evrov, odvisno od starosti. Večina, ki je ostala praznih rok je verjela nasmejanim obrazom s plakatov in oglaševanju, da je prav njihov PID najboljša rešitev. Takole razmišljajo danes...

ANKETIRANKA: Papir smo dobili brezplačno in potem smo razmišljali, da lahko to kaj doprinese.

ANKETIRANEC: Nič, nič, zguba, samo zguba...

ANKETIRANKA 2: Zato ker so s tem manipulirali, mi pa nič o tem vedeli. Pa smo se jih znebili, pa imamo mir.

ANKETIRANKA 3: Tatovi so bili na delu, ja.

TIFENGRABER: Nekateri pidovski upravljavci so takrat prek trgovanja z deleži podjetij zmanjševali vrednost prednost premoženja v svojo korist.

ANDRAŽ GRAHEK (finančni analitik): In pa zlasti tisti del pooblaščenih investicijskih družb, ki je šel proti smeri holdingom, ker danes lahko beremo različne, bom rekel zgodbe o tem, kako tudi bankirji zaman iščejo premoženje teh holdingov.

TIFENGRABER: Mislim je seveda Darka Horvata iz PID-a Aktiva, tudi imena Igor Lah marsikdo ne bo pozabil, saj je iz slada Kompas brez slabe vesti izrinil **male delničarje**. Po letu 2000 so se pojavili še managerski odkupi BTC-ja, Viator&Vektorja, Pivovarne Laško, Istrabenza, Merkurja...

ALEKSANDER KEŠELJEVIČ (Ekonomski fakulteta v Ljubljani): problem z managerskimi odkupi je, da je temeljil na ideji samo jaz in da ni temeljil na neki logiki vključevanja. Za njimi so danes ostala zadolžena podjetja.

TIFENGRABER: Desetina ljudi certifikatov ni vložila nikamor. So pa bile tudi svetle izjeme- Tisti, ki je s certifikatom kupil delnico Leka za 45 evrov, je lahko zanjo iztržil kar 440 evrov. Tudi delnica Krke je danes še vedno vredna več, kot je njena knjigovodska vrednost.